

Vedľajšie vetné členy

poznámky:

VEDĽAJŠIE VETNÉ ČLENY (PREDMET, PRÍSLOVKOVÉ URČENIE, PRÍVLASTOK)

PREDMET = vetný člen, ktorý **dopĺňa význam slovesa**. Gramatický tvar predmetu je určený slovesom. Pýtame sa naň **pádovými otázkami, ktoré vyplývajú zo slovesa** (predmet môže byť vo všetkých pádoch krom nominatívu). Jedna veta môže obsahovať aj viacero predmetov. Najčastejšie sa vyjadruje podstatným menom alebo zámenom.

Napr. Včera som stretla **kamarátku**. – Koho? Čo? som včera stretla? – Kamarátku. → **predmet v akuzatíve**

Babka dnes uvarila **tekvicu**. – Koho? Čo? babka uvarila? – Tekvicu. → **predmet v akuzatíve**

Ja som **jej** pomáhala. – Komu? Čomu? som pomáhala? – Jej. → **predmet v datíve**

PRÍSLOVKOVÉ URČENIE = vetný člen, ktorý vo vete **rozvíja sloveso, prídavné meno alebo príslovku**.

Poznáme 4 druhy:

1. **Príslovkové určenie miesta** – vyjadruje rozličné **miestne okolnosti deja**. Pomenúva miesto alebo smer, pýtame sa naň: **Kde? Kam? Kadiaľ? Odkiaľ? Pokiaľ?** Môže byť vyjadrené príslovkou (vošiel **dnu**, odbočme **vpravo**, idem **von**), predložkou podstatným menom (žiť **naostrove**, plaviť sa **pomedziostrovy**, byť **v parku**) alebo zámenom (žijú **tu** leguány, prichádzajú **sem** turisti, choďte **tadiaľto**).
  - a. Ak členy viacnásobného príslovkového určenia pomenúvajú rozličné miesta, oddeľujú sa čiarkou – napr. Koncertovať budú **v Bratislave, v Modre, v Košiciach a v Poprade**.
  - b. Ak členy viacnásobného príslovkového určenia pomenúvajú jedno miesto, ktoré sa postupne spresňuje, čiarka sa nepíše – napr. Koncertovať budú **v Bratislave na Pasienkoch v športovej hale**.
2. **Príslovkové určenie času** – vyjadruje rozličné **časové okolnosti deja**. Pýtame sa otázkami: **Kedy? Odkedy? Dokedy? Ako dlho?** Môže byť vyjadrené príslovkou (urobím to **hneď**, vrátili sa **nadránom**), podstatným menom (nevideli sme sa **rok**, trvalo to **chvíľu**, boli sme tam **týždeň**), zámenom (**odvtedy** sa predalo veľa výtlačkov) alebo viacerými slovami (stretneme sa **cezvíkend**, čakám už **pätnásťminút**, na dovolenke budeme **do 2. augusta**, reforma sa uskutočnila **za Márie Terézie**)...
3. **Príslovkové určenie spôsobu** – pomenúva, **ako dej prebieha**. Pýtame sa naň: **Ako? Akým spôsobom?** Vyjadruje sa príslovkou (učím sa **pomaly**, hovoríš **potichu**), podstatným menom predložkou (privítal nás **s nadšením**, odpovedal **bezváhania**), zámenom (urobíme to **takto**, neklad' to **tak**) alebo prirovnaním (mlčí **akoryba**, opakuje **akopapagáj**)...
4. **Príslovkové určenie príčiny** – pomenúva, **prečo dej prebieha alebo neprebieha**. Pýtame sa: **Prečo? Začo? Z akého dôvodu?** Najčastejšie sa vyjadruje podstatným menom s predložkou **pre a za**. Napr. Štart pretekov **pre víchricu** odložili. Pokutovali ho **za rýchlosť**.

PRÍVLASTOK = vetný člen, ktorý vo vete **rozvíja/spresňuje podstatné meno**. Pýtame sa naň otázkami: **Aký? Ktorý? Čí? Koľký?**

Napr. **Reklamní tvorcovia** vymýšľajú **originálne názvy**, aby sa **tajomný tovar** predával vo **veľkých obchodoch**.

Prívlastok poznáme:

1. **Zhodný** – s podstatným menom sa zhoduje v rode, čísle a páde. Najbežnejšie sa vyjadruje prídavným menom (napr. **pomarančový** džús, o **minerálnej** vode, **mamina** kamarátka, **medvedie** stopy...), zámenom (**naším** reprezentantom, **také** topánky, **tento** okamih, **táto** chvíľa...) alebo číslovkou (napr. **druhý** riadok, **dvaja** chlapci, **dve** knihy, **dva** filmy...).
2. **Nezhodný** – s podstatným menom sa nezhoduje v rode, čísle a páde. Najbežnejšie sa vyjadruje podstatným menom (napr. vôňa **mora**, cesta **loďou**, zmysel **prepovinnosť**, úcta **k rodičom**...).